

ที่ มท ๐๓๑๑.๒/ ๑๒๒๒๓

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอแก้ไขพระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. ๒๕๔๗

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างพระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน (ฉบับที่...) พ.ศ.
๒. คำชี้แจงตามหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย
๓. ตารางเปรียบเทียบในกรณีแก้ไขเพิ่มเติมหรือปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติที่มีอยู่แล้ว

ด้วยกระทรวงมหาดไทยขอเสนอเรื่อง ขอแก้ไขพระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. ๒๕๔๗ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

ด้วยสำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแจ้งว่า สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีได้รับหนังสือจากองค์กรอุณาโลม โดยพลเอก ปฐมพงษ์ เกษรศุกร์ ประธานองค์กรอุณาโลม ได้กราบเรียนนายกรัฐมนตรี ขอให้แก้ไขพระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. ๒๕๔๗ ตามที่ได้รับการร้องขอจากสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน จำนวน ๕๑ นาย ที่พิจารณาทุกพลภาพ จากการปฏิบัติหน้าที่ปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ ซึ่งทางราชการได้ปลดออกจากการเป็นสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน และมีสิทธิได้รับบำนาญพิเศษด้วยเหตุทุกพลภาพตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งเมื่อสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนดังกล่าวเสียชีวิตลง ทายาทของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนมิได้รับบำเหน็จตกทอด เนื่องจากกฎหมายมิได้บัญญัติไว้ องค์กรอุณาโลมมีความเห็นแย้งว่า ถึงแม้สมาชิกกองอาสารักษาดินแดนมิใช่ข้าราชการ และมีใช้บุคคลตามมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ แต่สมาชิกกองอาสารักษาดินแดนเป็นบุคคลซึ่งทำหน้าที่ตามแผนป้องกันประเทศ ซึ่งตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการทหาร (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๑ ได้ระบุว่าให้อาสาสมัครทหารพรานและบุคคลซึ่งทำหน้าที่ตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด ซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเป็นบุคคลซึ่งทำหน้าที่ตามมาตรา ๔/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการทหาร พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการทหาร (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อเป็นขวัญกำลังใจให้กับสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ราชการจนพิจารณาทุกพลภาพ และเพื่อความเป็นมนุษยธรรม จึงขอให้แก้ไขพระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. ๒๕๔๗ เพื่อให้ทายาทได้รับบำเหน็จตกทอดสามสิบเท่าของบำนาญรายเดือนเหมือนทายาทของข้าราชการ

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เนื่องจากพระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. ๒๔๙๗ มาตรา ๒๕ ไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์การจ่ายบำเหน็จตกทอดให้แก่ทายาท กรณีสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน เสียชีวิตภายหลังการที่ได้รับบำนาญพิเศษ เพราะเหตุทุพพลภาพ อันเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ในการรักษาความมั่นคงภายในร่วมกับข้าราชการ ทหาร ตำรวจ ในพื้นที่ชายแดนและพื้นที่เสี่ยงภัย ในการปกป้องอธิปไตยของประเทศชาติ จึงจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งร่างพระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน (ฉบับที่...) พ.ศ. เป็นเรื่องที่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๒)

๓. สารสำคัญหรือข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๓.๑ ข้อเท็จจริง

๑) ปัจจุบันสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนได้รับบำนาญพิเศษ ตามพระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. ๒๔๙๗ มาตรา ๒๕ โดยอนุโลม

๒) การพิจารณาว่าสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนจะได้รับบำเหน็จตกทอดหรือไม่ ต้องพิจารณาจากพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งมีมาตราที่เกี่ยวข้องคือ มาตรา ๓๗, ๓๘, ๔๘, และมาตรา ๔๙

๓) มาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔

“ภายใต้บังคับมาตรา ๓๘ ผู้ได้รับบำนาญปกติหรือผู้มีสิทธิได้รับบำนาญปกติหรือผู้รับบำนาญพิเศษเพราะเหตุทุพพลภาพตาย ให้จ่ายเงินเป็นบำเหน็จตกทอดให้แก่บุคคลตามมาตรา ๔๘ เป็นจำนวนสามสิบเท่าของบำนาญรายเดือนรวมกับเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ (ช.ค.บ.) ที่ได้รับหรือมีสิทธิได้รับและให้จ่ายตามส่วนและหลักเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรานั้น” ดังนั้นการที่จะได้รับบำเหน็จตกทอดจะต้องใช้บังคับตาม
มาตรา ๓๘ ซึ่งระบุว่า “ข้าราชการผู้ใดได้รับบำเหน็จหรือบำนาญไปแล้วตามพระราชบัญญัตินี้ หรือพลทหารกองประจำการ หรือบุคคลที่ทำหน้าที่ทหารตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด ผู้ใดซึ่งได้ออกจากราชการหรือพ้นจากหน้าที่ทหารไปแล้ว ถ้าภายในกำหนดเวลาสามปี นับแต่วันออกจากราชการหรือพ้นจากหน้าที่ทหารปรากฏหลักฐานชัดแจ้งว่า ผู้นั้นเกิดป่วยเจ็บถึงทุพพลภาพอันเป็นผลเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการระหว่างที่ผู้นั้นรับราชการหรือทำหน้าที่ทหารอยู่ก็ให้จ่ายบำนาญตามมาตรา ๓๗ และถ้าถึงตายก็ให้จ่ายให้ นับแต่วันขอ และในกรณีที่ได้รับบำเหน็จไปแล้ว ก็ให้จ่ายเฉพาะบำนาญพิเศษแต่อย่างเดียว”

๔) มาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการทหาร (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๑

“ให้อาสาสมัครทหารพรานและบุคคลซึ่งทำหน้าที่ทหารตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด ซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเป็นบุคคลซึ่งทำหน้าที่ทหารตามมาตรา ๔/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการทหาร พ.ศ. ๒๕๒๑” กรณีนี้ได้เพิ่มสิทธิอาสาสมัครทหารพรานเป็นบุคคลซึ่งทำหน้าที่ทหารตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนดจึงมีสิทธิได้รับบำเหน็จตกทอด ตามพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ ในการนี้บุคคลซึ่งทำหน้าที่ทหารตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนดเป็นบุคคลธรรมดาที่ได้ แต่กรณีสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนนั้น สังกัดกองบัญชาการกองอาสารักษาดินแดน กระทรวงมหาดไทย จึงทำให้กระทรวงกลาโหมไม่สามารถประกาศให้เป็นบุคคลซึ่งทำหน้าที่ทหารได้ จึงไม่เข้าหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔

๕) สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เคยตอบข้อหาหรือปัญหากฎหมายที่ กรมบัญชีกลางเคยหารือ เรื่องการจ่ายบำเหน็จตกทอดให้แก่ทายาทของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนตาม พระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. ๒๔๙๗ สรุปได้ว่าสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน มิได้เป็น ข้าราชการและมีใช้บุคคลตามมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ เมื่อ สมาชิกกองอาสารักษาดินแดนถูกปลดออกจากการเป็นสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนแล้ว จึงไม่มีสิทธิจะได้รับ บำเหน็จบำนาญ แต่เมื่อพระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. ๒๔๙๗ อนุโลมให้นำกฎหมายว่าด้วย บำเหน็จบำนาญข้าราชการมาใช้บังคับ จึงเป็นการให้นำเฉพาะหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขส่วนที่เกี่ยวข้อง กับสิทธิในการรับบำนาญพิเศษของข้าราชการมาใช้บังคับกับกรณีสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนประสบ อันตรายถึงชีวิตหรือพิการทุพพลภาพเนื่องในการปฏิบัติหน้าที่เท่านั้น และเมื่อสิทธิได้รับบำเหน็จตกทอดเป็น สิทธิที่ให้แก่ทายาทของข้าราชการหรือบุคคลตามมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการฯ แต่ สมาชิกกองอาสารักษาดินแดนมิได้เป็นข้าราชการและมีใช้บุคคลดังกล่าว ดังนั้นจะนำบทบัญญัติในเรื่องบำเหน็จตก ทอดมาใช้บังคับแก่สมาชิกกองอาสารักษาดินแดนมิได้ ด้วยเหตุผลดังกล่าวทายาทสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนซึ่งถูกทางราชการปลดออกจากสมาชิกและรับบำนาญพิเศษเพราะเหตุทุพพลภาพเสียชีวิต จึงไม่มีสิทธิ ได้รับบำเหน็จตกทอดตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔

ในบันทึกคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมายคณะที่ ๑) มีความเห็นว่า สิทธิในการได้รับบำเหน็จตกทอดนั้นเป็นสิทธิที่ให้แก่ ทายาทของข้าราชการหรือพลทหารกองประจำการ หรือบุคคลที่ทำหน้าที่ทหารตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด ตามมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จ บำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ แต่สำหรับกรณีสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนนั้น สมาชิกกองอาสารักษาดินแดนมิได้เป็นข้าราชการและมีใช้บุคคลตามมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ ดังนั้นจึงนำบทบัญญัติในเรื่องบำเหน็จตกทอดมาใช้บังคับแก่สมาชิกกองอาสารักษาดินแดนมิได้ ถ้าพระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. ๒๔๙๗ มีหลักการจะให้ความช่วยเหลือสมาชิกกองอาสา รักษาดินแดนซึ่งประสบอันตรายถึงชีวิตหรือพิการทุพพลภาพเนื่องในการปฏิบัติหน้าที่ โดยให้ทายาทของ สมาชิกกองอาสารักษาดินแดนมีสิทธิได้รับบำเหน็จตกทอดด้วยแล้ว มาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติ กองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. ๒๔๙๗ ก็ควรจะต้องบัญญัติไว้ให้ชัดเจน ดังเช่นที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญผู้ไปปฏิบัติการร่วมกับสหประชาชาติในกรณีประเทศเกาหลี พ.ศ. ๒๔๙๔ และมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติเงินสงเคราะห์ผู้ประสบภัยเนื่องจากการช่วยเหลือราชการ การปฏิบัติงาน ของชาติหรือการปฏิบัติตามหน้าที่มนุษยธรรม พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๖ เป็นต้น

๖) การจะแก้ไขพระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. ๒๔๙๗ ตามที่องค์กร อุณาโลมร้องขอจะต้องแก้ไขมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งคณะกรรมการ กฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมายคณะที่ ๑) เคยให้ความเห็นไว้ โดยระบุให้ชัดเจนว่าสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนให้ได้รับบำนาญพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ และเมื่อเสียชีวิตให้ ทายาทได้รับบำเหน็จตกทอดด้วย

๓.๒ ข้อยกกฎหมาย

๑) พระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. ๒๔๙๗

มาตรา ๒๕ เมื่อสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนประสบอันตรายถึงชีวิต หรือพิการ ทุพพลภาพเนื่องในการปฏิบัติหน้าที่ ให้ได้รับบำนาญพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยบำนาญแห่งบำนาญ โดยอนุโลม

๒) พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔

มาตรา ๓๗ ข้าราชการ พลทหารกองประจำการ หรือบุคคลที่ทำหน้าที่ทหาร ตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด ผู้ใดได้รับอันตรายจนพิการ เสียแขนหรือขา หูหนวกทั้งสองข้าง ตาบอด หรือ ได้รับการป่วยเจ็บ ซึ่งแพทย์ที่ทางราชการรับรองได้ตรวจแล้ว และแสดงว่าถึงทุพพลภาพไม่สามารถจะรับราชการต่อไปได้อีกเลย ทั้งนี้เพราะปฏิบัติราชการในหน้าที่หรือถูกประทุษร้ายเพราะเหตุกระทำการตามหน้าที่ ให้ผู้นั้นได้รับบำนาญปกติกับทั้งได้รับบำนาญพิเศษด้วย เว้นแต่การได้รับอันตราย ได้รับการป่วยเจ็บ หรือการประทุษร้ายนั้นเกิดขึ้นจากความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงหรือจากความผิดของตนเอง

มาตรา ๓๘ ข้าราชการผู้ใดได้รับบำเหน็จหรือบำนาญไปแล้วตามพระราชบัญญัตินี้ หรือพลทหารกองประจำการ หรือบุคคลที่ทำหน้าที่ทหารตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด ผู้ใดซึ่งได้ออกจากราชการหรือพ้นจากหน้าที่ทหารไปแล้ว ถ้าภายในกำหนดเวลาสามปี นับแต่วันออกจากราชการหรือพ้นจากหน้าที่ทหาร ปรากฏหลักฐานชัดเจนว่า ผู้นั้นเกิดป่วยเจ็บถึงทุพพลภาพอันเป็นผลเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการระหว่างที่ผู้นั้นรับราชการหรือทำหน้าที่ทหารอยู่ก็ให้จ่ายบำนาญตามมาตรา ๓๗ และถ้าถึงตายก็ให้จ่ายให้ นับแต่วันขอ และในกรณีที่ได้รับบำเหน็จไปแล้ว ก็ให้จ่ายเฉพาะบำนาญพิเศษแต่อย่างเดียว

มาตรา ๔๘ ข้าราชการผู้ใดตายในระหว่างรับราชการอยู่ หรือพลทหารกองหนุนมี เบี้ยหวัดตาย ถ้าความตายนั้นมิได้เกิดขึ้นเนื่องจากการประทุษร้ายอย่างร้ายแรงของตนเอง ให้จ่ายเงินเป็น บำเหน็จตกทอดเป็นจำนวนตามเกณฑ์คำนวณในมาตรา ๓๒ (๑) ให้แก่ทายาทผู้มีสิทธิตามเกณฑ์ ดังนี้

ฯลฯ

มาตรา ๔๙ ภายใต้บังคับมาตรา ๓๘ ผู้ได้รับบำนาญปกติหรือผู้มีสิทธิจะได้รับบำนาญ ปกติหรือผู้รับบำนาญพิเศษเพราะเหตุทุพพลภาพตาย ให้จ่ายเงินเป็นบำเหน็จตกทอดให้แก่บุคคลตามมาตรา ๔๘ เป็นจำนวนสามสิบเท่าของบำนาญรายเดือนรวมกับเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ (ช.ค.บ.) ที่ ได้รับหรือมีสิทธิได้รับและให้จ่ายตามส่วนและหลักเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรานี้

๓) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการทหาร พ.ศ. ๒๕๒๑

มาตรา ๔/๑ ในกรณีมีเหตุจำเป็นและสมควร กระทรวงกลาโหมอาจออกประกาศ กำหนดให้รับบุคคลเข้าทำหน้าที่ทหารเป็นการชั่วคราวเพื่อปฏิบัติการกิจใดเป็นการเฉพาะ โดยอาจเรียกชื่อ และกำหนดตำแหน่งได้ตามความเหมาะสมและจะกำหนดให้มีชั้นยศทหารด้วยหรือไม่ก็ได้

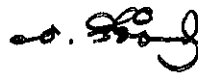
๔) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการทหาร (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๑๑ ให้อาสาสมัครทหารพรานและบุคคลซึ่งทำหน้าที่ทหารตามที่ กระทรวงกลาโหมกำหนด ซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเป็นบุคคลซึ่งทำหน้าที่ทหารตาม มาตรา ๔/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการทหาร พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้ว เพื่อให้สมาชิกกองอาสารักษาดินแดนที่ได้รับบำนาญพิเศษ เพราะเหตุทุพพลภาพ เนื่องในการปฏิบัติหน้าที่ เมื่อเสียชีวิตให้ทายาทมีสิทธิได้รับบำเหน็จตกทอด ซึ่งคณะกรรมการพิจารณา ร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ได้ประชุมตรวจพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว และมีมติให้กรมการปกครองแก้ไขร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวตามความเห็น ของคณะกรรมการพิจารณา ร่างกฎหมายฯ แล้วดำเนินการต่อไปได้ ซึ่งกรมการปกครองได้ดำเนินการแก้ไข ร่างพระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน (ฉบับที่..) พ.ศ. ตามความเห็นของคณะกรรมการดังกล่าว เรียบร้อยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายยงยุทธ วิชัยดิษฐ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

สำนักอำนวยการกองอาสารักษาดินแดน

โทร. ๐-๒๒๗๘-๑๐๐๘ ต่อ ๒๑๙

โทรสาร ๐-๒๒๗๘-๑๐๐๘ ต่อ ๒๑๓